

Josette ⁷ Dijkhuizen

'S WERELDS ENIGE VROUWENVERTEGENWOORDIGER

Vrouwen moeten vaker het podium veroveren, vindt zakenvrouw Josette Dijkhuizen. Om het goede voorbeeld te stellen, bestijgt de Eindhovense dit jaar een belangrijk – zo niet het belangrijkste – podium van de wereld, als spreker tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Dijkhuizen staat haar mannetje als 's werelds enige vrouwenvertegenwoordiger in 2013. Terecht dat ze ook in de FRITS Top 50 hoog de ranking binnenstapt.

TEKST: LIZETTE VAN NEER FOTO'S: GERARD VAN HAL

Dijkhuizen huist in het Klokgewbouw met haar bedrijf. In haar kantoor een strak decor met betonnen muren, dito vloer en twee pal tegenover elkaar geplaatste grote bureaus. Ze deelt haar werkruimte met haar vriend. Geen tierlantijnen hier graag. Op een detail na: een quasi nonchalant bungelend bordje met daarop de spreuk: 'Women will never be as succesful as men because they have no wives to advise them'.

Dijkhuizen gniffelt. Lachen doet ze graag en veelvuldig tijdens het interview. „Leuk hè, die hangt hier goed. Gelukkig heb ik een moderne man.”

Ondernemer, coach voor zakenlieden, auteur van maar liefst vijf boeken, vrouwenvertegenwoordiger en 25 jaar lang keeper bij een vrouwenvoetbalelftal. Wat zegt dat laatste over u? „Ha, nou, als ik in het voorjaar een bal over het gras zie rollen, krijg ik spontaan de neiging om er hard achteraan te rennen. Kijk mijn

vijf broers – ik ben het nakomertje – en vijf van mijn neven speelden samen in een voetbalelftal. Ik kreeg de smaak te pakken en ben ook gaan voetballen. Ik ben niet snel, meer een duurloper dan een sprinter, maar het is wel tekenend voor mij. Als niemand wil, werp ik me op. Als er een probleem is, los ik het op. Ik vond het wel leuk. Je bent zo'n laatste redmiddel. Vier jaar geleden ben ik met voetbal gestopt. Voor mij gaat de lol er vanaf als ik niet in de top kan meedraaien. Ik ben in alles ambitieus. De wil om te winnen, die heb ik. Dat is wel een link naar het ondernemerschap. Er moet kwaliteit zijn, ik wil wel het uiterste uit mezelf gehaald hebben.

Bovendien stoppen vrouwen op een gegeven moment met teamsporten. Jongens, mannen, gaan met veteranenteams door. Vrouwen niet. Die stoppen, trouwen, en na de kinderen komen ze niet terug. Ja, af en toe in gelegenhedsteams. Als vrouw zijnde, heb je eerder andere prioriteiten. Dat zie je in werk ook. Ook al hebben vrouwen een hoge opleiding, ze gaan snel voor hun privéleven.”

U hebt zelf geen kinderen. Helpt u dat in uw ambitie?

„Ja dat geloof ik wel. Ik kan me focussen op mijn ontwikkeling. Zonder kinderen heb je een ander sociaal leven. Ik kan makkelijker 's avonds doorwerken. Daar hoeft ik niets anders voor te regelen. Ik ken genoeg vrouwen die een mooie carrière hebben en moeder zijn. Dus het kan. Alleen in Nederland wordt er toch nog wel snel gezegd dat, als je werkt, je een slechte moeder bent. Dat is nog steeds wel iets dat we vinden. Totaal niet terecht.

Maar het helpt ook dat ik uit een jongensgezin met vijf broers kom. Ik ben opgegroeid met aanpakken. 'Niet lullen, maar poetsen' en ook: 'Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg'. Wat ik overigens niet altijd een goede uitspraak vind. Je mag ook wel eens je kop boven het maaiveld uitsteken. Ik snap mannen wel goed. Mijn broers zijn allemaal bouwvakkers, ambachtsmannen, timmermannen, dat vind ik mooi. In Nederland mogen ze dit soort werkmannen meer waarderen, niet omdat het mijn broers zijn, maar ze maken iets en ze

'ZO'N TOP 50
WERKT ECHT.
WIJ KLIMMEN
NIET ZO SNEL OP
EEN PODIUM. WIJ
PROFILEREN ONS
MINDER GOED'

denken erover na hoe materialen zich verhouden. Daar gaat het om. Kwaliteit. Werken met natuurproducten, duurzaamheid, zorg voor producten. Vind ik mooi. Ik ben geen handjesmens, ik ben meteen gaan studeren. Zij zijn letterlijk op hun vijftiende aan het werk gegaan. Maar als je iets doet, als je timmerman bent, moet je ook zorgen dat die deur er goed in hangt."

Waarom hoort u in Eindhoven?

„Ik heb hier echt wel mijn draai gevonden. Ik heb altijd gedacht dat ik iets internationaals zou gaan doen, maar ik kwam iedere keer terug naar Eindhoven. Hier heb ik mijn wortels, mijn familie woont dichtbij, in Best. Hier heb ik mijn vriend Jeroen leren kennen, hij woont er ook al twintig jaar. De stad past wel bij ons. Aanpakken, dingen doen, past bij mij en dat zit in Eindhoven. Ik heb meer dynamiek nodig dan in een dorp, Den Bosch is leuk, Bourgondisch, veel historie, maar Eindhoven gaat gewoon ergens over. Eindhoven is concreet. Met hightech, hier komen octrooien uit, is er creatieve industrie, de designweek en cultuur. Ik ben helemaal niet technisch maar ik vind het bere-interessant. Ook qua ondernemerschap worden hier echt dingen gedaan. Ik ben er trots op en dat roep ik ook in Den Haag: 'Dit is een belangrijk gebied in Nederland'. Hier is het versnellen, accelereren en iets met elkaar doen. Dat past bij mij. Ik kan dingen in gang zetten en aan de gang houden. Ik ben, denk ik, iemand die kan aanjagen en meenemen."

Maar dan bent u altijd aangewezen op samenwerking met anderen.

„Als ik een boek wil uitbrengen, dan komt dat er. Of ik nou een uitgever heb of niet. Punt. Ik ben enorm gedreven. Ook om goed te doen, ook voor anderen. Ik kan het moeilijkst omgaan met – je weet wel, van die kernkwadranten – mensen die apathisch zijn. Ik ben ondernemend. En gruwelijk eigenwijs. Als het moet, ga ik alleen en dan stoot ik ook wel eens mijn kop. Zo had ik een leuk idee om een documentaire te maken over het Klokgebouw met oud-Philipsmensen, maar ik kreeg niemand mee, dus ging het niet door. Daar baal ik wel van."

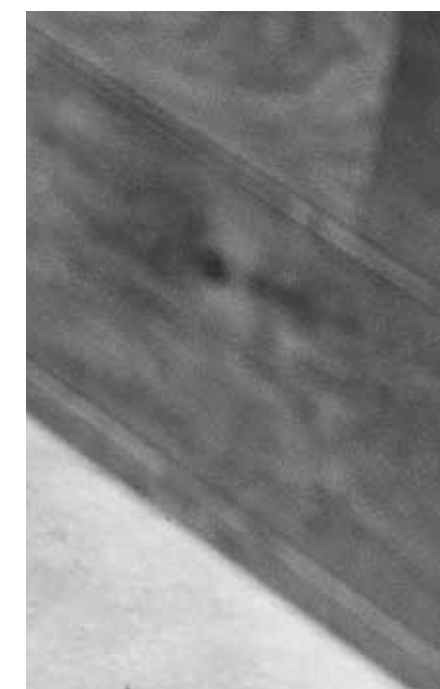
Wat waren belangrijke besluiten op uw pad?

„Allereerst om te gaan studeren. Naar de Heao om mezelf te ontwikkelen. Om mijn bedrijf in 2005 op te starten, om te gaan ondernemen. In

2008 ben ik de Zakencoach met iemand anders begonnen, naast mijn eigen bedrijf. Daar zijn we niet uitgekomen en na anderhalf jaar ben ik ermee gestopt. Mijn beste besluit ooit is geweest om echt voor mijzelf te kiezen, hoe vervelend ook. Ik kwam tot de ontdekking dat ik me wilde verdiepen, onderzoek doen, boeken schrijven. Dat past bij me."

Uw vijfde boek alweer is net uit, u bent bezig met promoveren en u vertegenwoordigt de Nederlandse vrouw bij de Verenigde Naties. Al dat multitasken, waar ligt uw focus?

„Op mijn positie als vrouwenvertegenwoordiger bij de VN dit jaar. Daaraan gekoppeld vrouwelijk ondernemerschap. Dit is zo'n eervolle positie, die verdient het dat ik mijn aandacht eraan schenk."

Maar het is wel onbezoldigd. En dat voor een zelfstandig ondernemer.

„Ja, ik neem nu een behoorlijk ondernemersrisico. Het is niet alleen dat ik nu geen inkomen heb, ik neem ook geen nieuwe cliënten aan. Alleen mensen die al lang bij mij komen mentor en coach ik nog wel. Maar ik krijg er wel een groter en ander netwerk voor terug. Vooral op internationaal gebied. Ik kan deuren openen die alle ondernemers zullen helpen, niet alleen vrouwen. Ik ben de eerste vrouwenvertegenwoordiger die iets doet met ondernemerschap."

Wat dan? Het lijkt zo abstract wat u doet.

„Ik kan mensen aan elkaar knopen, verbind-

dingen leggen. Ik kom bij ondernemers, politici, wetenschappers, onderwijsinstellingen, ondernemersverenigingen. Op allerlei niveaus. Thema van de VN is bijvoorbeeld geweld tegen vrouwen. Wij kennen de blijvan-mijn-lijfhuizen. Die hebben totaal geen link met ondernemerschap. Ik kijk nu samen met de Federatie Opvang hoe we vrouwen kunnen helpen die vanuit opvanghuizen komen met een nieuw perspectief en die aan de slag willen. Door projecten op te starten in vrouwelijk ondernemerschap. Tussen deze vrouwen zitten ook creatievelingen met dromen en ambities. Hopelijk kan aan het eind van het jaar een aantal vrouwen een bedrijfje beginnen, zodat ze niet afhankelijk zijn van de bijstand en aan hun kinderen kunnen laten zien: 'Ik kan voor mezelf zorgen'. Dat geeft zelfvertrouwen. Zij worden voor anderen weer rolmodel. Die hebben we al te weinig."

Is rolmodel zijn een keuze?

„Ja. Er zouden meer vrouwen voor moeten kiezen. Rolmodellen moeten niet te ver van je af staan. Als we Annemarie van Gaal op het podium zien staan, is iedereen erg onder de indruk. Ik ook. Heel bijzonder wat ze gedaan heeft, maar ze staat zo ver van mij af dat het mij niet meteen motiveert om iets te doen. Dichterbij, bijvoorbeeld in jullie Top 50, zit altijd een dame aan wie je je kunt spiegelen. Omdat ze ook in dezelfde branche zit, ook uit Eindhoven komt, omdat ze een positie bereikt heeft waarvan jij denkt: 'Dat heb ik ook wel geambieerd, maar ik ben er nog niet'. Als een rolmodel redelijk binnen jouw bereik zit, wordt het echt een rolmodel. Zo'n Top 50 werkt echt. Wij vrouwen klimmen niet zo snel op een podium. We profileren ons minder goed. Het past niet zo bij vrouwen om de competitie aan te gaan. Mannen hebben die drang sterker. Daarom zijn vrouwen vaak minder zichtbaar. Ik wil zelf rolmodel zijn en daarmee vrouwen overtuigen om zichzelf te laten zien. 'Kom op, je hebt een goed verhaal'. Maar ik heb niet de illusie dat ik in mijn eentje acht miljoen vrouwen kan stimuleren. Dat veranderen je niet even in een jaar."

Nobel, maar waarom zouden we dat podium opgaan?

„Er is nog een enorm potentieel. Ruim de helft van de vrouwen is financieel afhankelijk van hun partner. Veel vrouwen beseffen dat

pas als er problemen in de relatie ontstaan en ze misschien wel in de bijstand vervallen. Het potentieel van vrouwen is echt nodig. Als medewerker en als ondernemer. Een derde van de ondernemers is momenteel vrouw.

Weet je, vrouwen investeren van wat ze verdienen meer terug in hun gezin en maatschappij dan mannen doen. Slechts vijftien procent van de hoogleraren is vrouw. Dat is heel weinig. Vrouwelijke wetenschappers zien andere problemen. Zij zullen andere onderzoeken doen en andere kennis genereren. Ze lossen op een andere manier andere problemen op. We zien dat ook in het ondernemerschap. Het is bekend dat diversiteit in managementteams betere resultaten oplevert.

Eindhoven doet het niet slecht. We hebben vrouwelijke wethouders en best wel wat vrouwelijke ondernemers. In Eindhoven is het percentage niet werkende vrouwen en zij die geen opleiding volgen veertien procent, landelijk ligt dat op zestien.”

Waarom leidt u geen multinational? U weet het allemaal heel goed?

„Ik ben geen manager. Dat is echt anders dan ondernemen. Als je meer dan vijftien mensen leiding geeft, moet je echt structuren gaan aanbrenge.

Ik wil nieuwe dingen ontdekken, kansen zien en daarop ingaan. Managen heb ik in het bedrijfsleven gedaan. Je bent minder met inhoud bezig en meer met strategieën en structuren, politiek. Dat zijn niet mijn sterkste punten. Je krijgt een grotere verantwoordelijkheid voor de boterham van die andere mensen en ik voel me daar dan wel héél verantwoordelijk voor. Nu zorg ik alleen voor mijn eigen boterham en ben ik flexibeler.”

Maar hoe kunt u dan mensen coachen die wel die verantwoordelijkheid dragen?

„Ik heb als coach niet de antwoorden. Je houdt mensen een spiegel voor. Vaak weten ze het zelf wel en is er alleen iemand nodig die langs de zijlijn de juiste vragen stelt. Ik ben zo objectief mogelijk en met zo weinig mogelijk vooroordelen probeer ik opties te laten zien. Vanuit mijn ervaring in mijn eigen werkzame leven en vanuit onderzoek, de wetenschappelijk kant. Maar er is geen enkele adviseur of coach die alles weet.”

Coacht u ook veel mannen?

„Ja.” Lacht: „Hoewel vrouwen het fijn vinden als een vrouw ze coacht.”

Waarom per se dat podium bij de VN? Die zeven minuten beroemdheid.

„Het is een gouden kans voor mij. Door al mijn gesprekken en ervaring heb ik nu wel het gevoel dat ik iets kan betekenen, kan toevoegen. Ik verwacht ook niet dat iedereen tijdens die lezing zit te luisteren, en dat alle afgevaardigden van die 193 lidstaten naar mij toe komen van ‘goh, wij moeten eens met jou praten’. Maar al zijn het er maar een paar die zeggen: ‘Wij moeten ook met een vrouwenvertegenwoordiger aan de slag’, dan zou dat heel mooi zijn. Daarnaast maak ik een statement en aanbevelingen in een boekje dat naar beleidsmakers in Nederland gaat. Vrouwenvertegenwoordiger ben je voor het leven. Ik zal er altijd mee bezig blijven.”

VALLEN EN OPSTAAN

Het nieuwste boek van Josette, ‘Vallen, opstaan en weer doorgaan’ schreef ze met Jacqueline Zuidweg, zakenvrouw van 2012 en directeur van een schuldhulpverleningsorganisatie. Dijkhuizen: „We hebben het samen geschreven vanuit verschillende invalshoeken. Ik meer vanuit de wetenschappelijke kant. Er staan tips in die we hebben kunnen destilleren uit ervaringen van anderen. Ondernemers die een faillissement hebben meegemaakt. Het is geen zwaar of verdrietig boek, want wij merkten dat ondernemers er veel van geleerd hebben en dat ze een nieuwe richting zijn ingeslagen waar ze happy in zijn.”